

Falsk krupp (laryngitt)

Bakgrunn:

Falsk krupp er et en vanlig akutt tilstand hos småbarn. Tilstanden kjennetegnes ved en typisk "bjeffende" hoste og kommer oftest i forbindelse med en forkjølelse (virusinfeksjon). Etter at sykdomsperioden er over, er barnet helt friskt, men noen barn får falsk krupp igjen ved neste forkjølelse.

Ved falsk krupp sitter problemet i området rundt strupehodet, altså oppe i halsen og er ulikt fra astma, som sitter nede i luftrørene i lungene.

Årsaker:

Mange ulike forkjølelsvirus kan forårsake falsk krupp, og det har ingen konsekvenser for barnet hvilket virus det er rammet av. Virusene smitter mellom personer, men ikke alle barn får falsk krupp av det samme viruset. Det finnes ingen vaksine eller medisin som kan hemme slike virus. Viruset angriper de øvre luftveiene og forårsaker hevelse i slimhinnene. Hevelse i slimhinnene som dekker strupehodet medfører heshet og den karakteristiske hosten. Hevelsen i de øvre luftveier blir mer uttalt når man ligger flatt og derfor kommer symptomene oftest om natten.

Symptomer:

Sykdomsbildet begynner som regel med litt feber og vanlige forkjølelssymptomer. Etter hvert tilkommer heshet, heshet eller lyder ved innpust og den karakteristiske hosten som minner om en hund som bjeffer. Barnet våkner ofte etter noen timers søvn med kraftig hoste og noen ganger pusteproblemer. Hosten og innpust-problemene kan være svært støyende og plagsomme og det kan virke som om barnet ikke får nok luft, men tilstanden er kun i meget sjeldne tilfeller så uttalt at det blir farlig for barnet.

Behandling:

Når barnet blir tatt opp av sengen og settes i en loddrett stilling, blir ofte symptomene raskt bedre. Det anbefales at man tar opp barnet og lar det puste inn kald luft, ved å åpne et vindu eller eventuelt åpne fryseren og puste inn den kalde luften derfra. Den kalde luften får blodårene i slimhinnene til å trekke seg sammen og dermed går hevelsen ned.

Dersom symptomene er svært uttalte, og barna kommer til lege, finnes det medikamenter som kan lindre plagene. Man kan gi inhalasjoner med såkalt adrenalin, som forbigående reduserer hevelsen raskt. I noen tilfeller vil man velge å gi kortison i 1-3 dager, som gir bedre effekt.

Barnet anbefales å ligge med hodet høyt når det sover og med kald luft i rommet (ta eventuelt på litt ekstra klær).

Forløp:

En episode med falsk krupp kan vare noen timer, blir gjerne bedre om dagen men kan komme tilbake flere netter på rad i forbindelse med en forkjølelse. Når barnet vokser blir strupehodet og resten av luftveiene større og det skal mer til før det i forbindelse med en forkjølelse blir så trangt at man utvikler falsk krupp. Derfor blir de aller fleste barna kvitt dette problemet med økende alder.

Når må lege oppsøkes?

Hvis barnet ikke blir bedre av at det blir tatt opp og får puste kald luft, men fortsetter å ha tydelige pusteproblemer, bør lege oppsøkes for å bli undersøkt nærmere og eventuelt få behandling. Dersom barnet vil sitte oppreist, sikler og tydelig har pusteproblemer, må også lege raskt kontaktes raskt, eventuelt ringes AMK på telefonnummer 113.